

Medlem, faldt en Ytring bl. a. fra en Repræsentant for Statistisk Departement, som gik ud paa, at man gerne vilde foretage et saadant Samarbejde med Hensyn til Udfærdigelsen af Skemaer med de paagældende Organisationer.

Hvis en saadan Tilslutning ikke kommer til at foreligge fra Organisationerne, maa jeg nære forskellige Betæneligheder overfor Lovforslaget. For det første denne, at jeg tror, det vil kunne være vanskeligt for en Del af de Mennesker, der falder ind under Tællingen, at give de forlangte Oplysninger. Jeg tænker her særlig paa, at det forlanges, at handlende skal give Oplysninger om deres samlede Omsætning. Det forekommer mig, at saadanne Oplysninger nødvendigvis maa bygges paa et Bogholderi, og Spørgsmaalet bliver da, om et almindelig ført Bogholderi kan vise, hvad den samlede Omsætning er. Med Hensyn til Bogholderi har vi imidlertid nogle Bestemmelser at holde os til, idet der eksisterer en Lov om Bogføring, der anviser det Minimum, som en Række næringsdrivende — i Hovedsagen de samme, der skal spørges ifølge Lovforslaget — skal føre i Retning af Bøger, og det gaar ud paa, at de blot skal føre en Kassebog, en Hovedbog og en Statusbog, samt at de skal foretage Noteringer om Kautationer og Vekselforpligtelser og lignende. Men som man vil forstaa, giver disse Bøger og Noteringer aldeles ikke Oplysninger om den samlede Omsætning, og efter hvad der oplystes ved Tilrettelæggelsen eller Forarbejderne til Bogføringsloven af 1912, vil jeg tro, at der findes en meget stor Del næringsdrivende, der absolut ikke hæver sig over det Minimum, som i Bogføringsloven forlanges med Hensyn til Bogføring. Jeg skal gaa videre og oplyse, at saagar et fint anlagt dobbelt Bogholderi ikke en Gang indeholder noget, der umiddelbart viser, hvad den samlede Omsætning er i de paagældende Forretninger. Sagen er den, at Kravet til Bogholderi sigter paa noget helt andet end det, der her ønskes, nemlig Oplysninger om den samlede Omsætning. Jeg skal ikke komme ind paa, hvad den næringsdrivende selv tilsigter med at føre et Bogholderi, men naar det offentlige har Interesse i denne Sag, er det ud fra den Opfattelse, at der nødvendigvis maa føres et saadant Bogholderi i en Virksomhed, at Kreditorerne i Tilfælde af Betalingsvanskeligheder er i Stand til at overbevise sig om, hvorvidt Virksomheden har været ført paa en forsvarlig Maade, og til at se, hvilke Passiver og Aktiver der er. Dette er det offentliges

Interesse i Bogføringsspørgsmaalet, og jeg har Grund til at tro, at der er en stor Mængde næringsdrivende, som ikke fører mere i Retning af Bogholderi, end hvad Bogføringsloven kræver. Hertil kommer imidlertid det, at denne Bogføringslov i sin § 1, 2det Stykke, fritager en hel Række Personer, nemlig mindre næringsdrivende, navnlig mindre Haandværkere, for overhovedet at føre de i Loven krævede Bøger. Naar man derfor forlanger Oplysninger af den Natur, der er antydnet i Lovforslaget — og som efter min Mening kun kan bygges paa et Bogholderi —, rejser man, synes jeg, i Virkeligheden Krav om en Udvidelse af Bogføringspligten, noget, der sigter langt ud over det foreliggende Lovforslag, og man kommer ind paa Spørgsmaal, der i sin Tid i høj Grad har sat Sindene i Bevægelse indenfor de interesserede Kredse.

Jeg personlig tvivler om, at de her omtalte Oplysninger med Hensyn til den samlede Omsætning i Virkeligheden er til nogen nævneværdig Nytte, og jeg skal advare mod, at man lader sig forblænde af de tre allerede stedfundne Erhvervstællinger, idet disse, som flere Gange nævnt, kun omfattede Haandværk og Industri, og det ligger i Sagens Natur, at der er umaadelig stor Forskel paa det, der har været forlangt af Haandværk og Industri, og det, der nu forlanges af Handelsstanden. Bruttomængden af Produktionen er i Virkeligheden en Realitet, der betegner, hvad der her i Landet er fremstillet af en vis Varemængde, medens Omsætningen i en Handelsvirksomhed intet betyder, men kan blive Udtryk for Gengangere i lange Baner. Maa jeg i saa Henseende pege paa, at Handelsomsætningen sker under meget forskellige Former. Der kan være Tale om Agentursalg, om saakaldt Kædehandel, som vi hørte saa meget om under Krigen, men som ogsaa eksisterer i en naturlig Form i det daglige Erhvervsliv; man har Importør, Grossist, Detaillist og saa fremdeles, og hvis man skal følge Bogstaven i Lovforslaget, kan jeg ikke se andet, end at hvert enkelt af disse Led maa opgives sin Omsætning, vi faar de samme Ting talt med 3, 4 eller endnu flere Gange. Jeg kan ikke se, at dette har nogen nævneværdig Interesse. I hvert Fald bliver det for mig her ganske afgørende, om Handelsorganisationerne har givet eller vil give deres Tilslutning dertil. Hvis de har dette, maa jeg forudsætte, at jeg har set for ængsteligt paa Spørgsmaalet, og skal da gerne bøje mig: Men i modsat Fald vil jeg meget henstille til den højtærede Minister, at der enten i selve